

# **Uitvoeringsrapportage landspakketten Aruba, Curaçao en Sint Maart – 2021 Q2<sup>1</sup>**

## **1. Algemeen beeld: verschillen in dynamiek per land, realistische planning noodzakelijk**

Het afgelopen half jaar is met de autonome landen Aruba, Curaçao en Sint Maarten (hierna: de Landen) een start gemaakt met de invulling van de Landspakketten. In zogenaamde Uitvoeringsagenda's zijn de concrete afspraken uitgewerkt die in het kader van de Landspakketten zijn gemaakt tussen de respectievelijke Landen en Nederland. Deze afspraken geven aan welke resultaten wanneer beoogd worden en zijn leidend bij de activiteiten die ontplooid worden.

De dynamiek binnen de Landen rondom de uitvoering van de agenda's verschilt aanzienlijk. Aruba volgt de Uitvoeringsagenda nauwgezet en zet de benodigde stappen; de beoogde resultaten die gepland waren voor het tweede kwartaal van 2021 zijn nagenoeg behaald. De uitvoering van het Landspakket op Curaçao geeft een wisselend beeld. Op veel dossiers is vertraging opgetreden. Dit komt o.a., maar niet uitsluitend, door onduidelijkheid over de standpunten van de nieuw verkozen regering ten aanzien van deze dossiers en, meer in algemeen, de consensusrijkswet COHO. Voor Sint Maarten is de liquiditeitssteun vanuit Nederland enige tijd opgeschort geweest vanwege ernstige zorgen over de corporate governance op de luchthaven, waartegen de regering van Sint Maarten als aandeelhouder niet de benodigde maatregelen nam. Ondertussen is wel actief doorgewerkt aan de uitvoering van het Landspakket, zij het dat niet alle deadlines in het tweede kwartaal van 2021 gehaald zijn.

Alhoewel verschillend van aard, maken bovengenoemde ontwikkelingen het moeilijk om te voorspellen hoe het komende half jaar zal verlopen. Voor Curaçao en Sint Maarten zal dit afhangen van de uitkomst van de gesprekken die nu op bestuurlijk niveau gevoerd worden. De verwachting is dat voor Aruba de ingeslagen weg zal worden vervolgd. Een algemene observatie is dat de afspraken uit de eerste Uitvoeringsagenda's ambitieus zijn en een zware wissel trekken op zowel de organisatie in de Landen, als de Nederlandse organisatie. Voor enkele afspraken – met name het opstellen van de verschillende plannen van aanpak – bleek de realisatie meer tijd te kosten dan vooraf voorzien. In de meeste gevallen wordt hier wel actief aan gewerkt in goede onderlinge samenwerking op ambtelijk niveau tussen de Landen en de betrokken Nederlandse ministeries en BZK. Waar blijkt dat de vooraf gemaakte inschatting van de benodigde tijd hiervoor echt te ambitieus was wordt in de volgende uitvoeringsagenda de deadline aangepast. Een realistische planning en nadrukkelijker prioriteren bij het vaststellen van volgende Uitvoeringsagenda's is noodzakelijk voor een duurzaam proces.

De volgende secties van deze Uitvoeringsrapportage beschrijven de specifieke ontwikkelingen en voortgang van de Uitvoeringsagenda's van het tweede kwartaal 2021 per Land. De Annexen bevatten een voortgangsrapportage op maatregeleniveau.

Voor een aantal maatregelen is de voortgang voor de drie Landen echter vergelijkbaar. Zo wordt door de Landen doorlopend hard gewerkt aan het beheersen en het bestrijden van (de gevolgen van) COVID-19, in samenwerking met het ministerie van VWS (maatregel F.1). In het tweede kwartaal van 2021 is tevens gewerkt aan de transitie van de voedselhulpprogramma's in de drie Landen (maatregel E.4). Alhoewel daarmee voortgang is geboekt, verschilt de status van de transitie per Land. Voor Aruba wordt gewerkt aan een protocol tussen Aruba en Nederland om de afspraken te formaliseren. Aruba neemt het programma per 1 juli over. Sint Maarten heeft de onderlinge regeling en subsidieaanvraag ondertekend en het voedselhulpprogramma overgenomen. Curaçao heeft de subsidieaanvraag ingediend en heeft het programma voor ingezetenen overgenomen. Er zijn met een NGO afspraken gemaakt over het bedienen van de ongedocumenteerden op Curaçao. Deze NGO bedient tot 1 augustus de ongedocumenteerden, daarna neemt Curaçao ook die verantwoordelijkheid over. In het kader van kosten en effectiviteit publieke sector zijn in het tweede kwartaal van 2021 gezamenlijke onderzoeken opgestart naar mogelijkheden voor een wetgevingspool t.b.v. (tijdelijke) versterking van de wetgevingsfunctie

<sup>1</sup> Deze rapportage over het tweede kwartaal van 2021 (1 april 2021 – 30 juni 2021) is opgesteld op 25 juni 2021 en beschrijft derhalve de ontwikkelingen en voortgang voor de drie Landen per 25 juni 2021.

van de Landen (maatregel B.4) en naar de primaire, secundaire en tertiaire arbeidsvoorwaarden binnen de publieke sector (maatregel B.5).

## **2. Voortgang uitvoeringsagenda Aruba**

Aruba geeft invulling aan de afspraken uit de Uitvoeringsagenda's en zet de benodigde stappen. Nagenoeg alle deadlines zijn gehaald, waarbij goed wordt samengewerkt tussen de Arubaanse en de Nederlandse experts.

Veel van de in gang gezette acties betreffen voornamelijk onderzoeken, die pas in een later stadium gaan leiden tot concrete aanpassingen en hervormingen. Dit is onvermijdelijk, omdat de onderwerpen vaak fundamenteel en complex zijn en de later te nemen stappen ingrijpend. Een goede analyse is dan ook onontbeerlijk. Onvermijdelijk hebben deze acties dus voornamelijk een geringe maatschappelijke impact. Daarnaast worden ook een aantal meer concrete stappen genomen. Dit is onder meer mogelijk voor thema's waarover al veel data, onderzoeken of eerder opgestelde voorstellen beschikbaar zijn of waar Aruba al eerder initiatieven toe had ontplooid. Denk bijvoorbeeld aan nieuwe regelgeving die de basis moet leggen voor meer compliance en transparantie.

Enkele maatregelen lopen vertraging op ten opzichte van de planning, doordat de doorlooptijd van de Nederlandse aanbestedingsprocedures langer is dan ingeschat. Deze vertraging is echter niet aan Aruba te wijten. De geplande plannen van aanpak zijn inmiddels vastgesteld (onder andere met betrekking tot onderwijs, doorlichting HR-functie; economische hervormingen) en onderzoeken worden in gang gezet. Op meerdere gebieden (HRM; economische hervormingen) worden ook al contouren van concrete maatregelen zichtbaar (onder andere belastinghervormingen; wet en regelgeving financiële sector) waarmee stappen worden gezet richting het behalen van concrete hervormingsdoelstellingen. De overeengekomen stappen zijn ambitieus, maar worden wel als haalbaar geduid. Over de interpretatie van maatregel F.3 (onderzoek doelmatigheid en effectiviteit zorg) is er nog geen overeenstemming tussen Nederland en Aruba.

Zoals aangegeven in Sectie 1, waren de afspraken uit de eerste en tweede Uitvoeringsagenda erg ambitieus. Hiermee is rekening gehouden bij het opstellen van de derde Uitvoeringsagenda. De afspraken zijn nog steeds ambitieus, maar de betrokkenen zien deze wel als realistisch.

## **3. Voortgang uitvoeringsagenda Curaçao**

Over het algemeen verloopt de samenwerking met Curaçao constructief. Er was goed contact met het team dat namens demissionair minister-president Rhuggenaath de uitvoering van het Landspakket heeft gecoördineerd en gemonitord. De voortgang geeft desondanks een wisselend beeld. De uitslag van de verkiezingen op Curaçao in maart jl. heeft een vertragend effect gehad op de voortgang van de uitvoering. De inkomende coalitie heeft de gouverneur en demissionair minister-president Rhuggenaath in eerste instantie gevraagd geen onomkeerbare stappen te nemen, waardoor onder meer de tweede Uitvoeringsagenda niet op 1 april is getekend. Een aantal weken later kon de Uitvoeringsagenda alsnog getekend worden, maar dit heeft wel tot vertraging en onduidelijkheid over de uitvoering geleid. Ook de maatregelen om de COVID-19 uitbraak te beteugelen, waaronder een 7 weken durende lockdown in het tweede kwartaal, hebben vertraging tot gevolg gehad. Geplande werkbezoeken vanuit Nederland naar Curaçao konden hierdoor eveneens geen doorgang vinden.

Ondanks deze vertragende factoren en de onhelderheid over het standpunt van de inkomende regering van Curaçao ten aanzien van Rijkswet COHO, is de afgelopen maanden toch zo goed als mogelijk doorgewerkt aan de uitvoering van de tweede Uitvoeringsagenda. De onderzoeken naar *red tape* en de *cost of doing business* zijn gestart (E.6). Deze twee onderzoeken worden praktisch ingestoken, zodat zij nog voor de zomer tot concrete vervolgstappen kunnen leiden. Een doorlichting van de wetgevingsfunctie wordt momenteel uitgevoerd. Daarnaast is een groot aantal plannen van aanpak vastgesteld, o.a. op het gebied van het financieel beheer (A.1) en de HR-functie (B.4 – B.9). Voor de HR-functie lagen nog veel plannen uit het Groeiakkoord waar nu invulling aan gegeven wordt. Het tempo ligt wel lager dan gepland. De werkzaamheden ten behoeve van het nieuwe grond- en vastgoedbeleid (E.7) en het strategisch huisvestingsbeleid (B.10) liggen grosso modo op schema. Dit geldt ook voor de maatregelen in de financiële sector (thema D) en de verschillende maatregelen binnen thema rechtsstaat (thema H). Uitzondering hierop vormt de maatregel H.19. Er wordt onvoldoende voortgang geboekt met de hervorming van

het kansspelbeleid, waardoor Curaçao kwetsbaar blijft voor malafide online gokpraktijken en potentieel veel inkomsten misloopt.

Er wordt tussen beide landen goed samengewerkt om te komen tot modernisering van het arbeidsmarktbeleid en een duurzame betaalbaarheid van de sociale fondsen (E.1 en E.4). Hier is wel vertraging opgetreden. De problematiek om de SVB fondsen op korte termijn betaalbaar te houden (E.4/F.3) loopt eveneens vertraging op, deels door de recente COVID-19 uitbraak. Een beslisdocument zal nu zo snel mogelijk moeten worden voorgelegd aan de nieuwe regering, daar dit punt al lange tijd speelt en dringend om een oplossing vraagt. Ook de problematiek rondom de financiering van het ziekenhuis (CMC) is nog niet tot een oplossing gekomen. Er is voorts de afgelopen periode geen voortgang geboekt op de uitwerking van de plannen van aanpak van thema belastingen (thema C). Dit is deels verklaarbaar door capaciteitsgebrek aan Nederlandse zijde, m.n. in het eerste kwartaal van 2021, maar wordt ook veroorzaakt door onvoldoende proactieve inzet aan Curaçaose zijde. Hier zal de komende maanden extra inspanning op gezet moeten worden. Een goed georganiseerde, onafhankelijk gepositioneerde belastingdienst en een weloverwogen fiscaal stelsel, dat ervoor zorgt dat de sterkste schouders de zwaarste lasten dragen, is immers onmisbaar om de landskas weer op orde te brengen. Hier is vanuit Cft en IMF meermaals op gewezen. Tevens zijn er grote zorgen over de doorlichting van het onderwijs (maatregel G.1). In tegenstelling tot de andere landen is er discussie over de gedeelde verantwoordelijkheid en gezamenlijke aanpak. Dit is opvallend, omdat juist in Curaçao de aansluiting met het Nederlandse vervolgonderwijs zo van belang is.

#### **4. Voortgang uitvoeringsagenda Sint Maarten**

Gedurende de politieke impasse naar aanleiding van de verschillende signalen over het commitment aan het COHO-traject, door de petitie bij de Verenigde Naties begin maart 2021, is op ambtelijk niveau grotendeels doorgewerkt. Daardoor zijn geen significante vertragingen ontstaan op voortgang van de uitvoering van de maatregelen uit het landspakket in die periode.

Het totaalbeeld ten aanzien van het nakomen van de afspraken uit de Uitvoeringsagenda is gemengd, zoals beschreven in Sectie 1. Een deel van de afspraken is vóór of op de gestelde datum gerealiseerd, voor enkele afspraken – met name het opstellen van de verschillende plannen van aanpak - bleek de realisatie iets meer tijd te kosten dan vooraf voorzien, en voor enkele afspraken bleek de vooraf gemaakte inschatting van de benodigde tijd hiervoor echt te ambitieus en wordt in de volgende uitvoeringsagenda de deadline naar achter geschoven. Er zijn echter ook een aantal gevallen waarbij deadlines niet gehaald zijn zonder dat daar een duidelijke, valide reden aan ten grondslag lag. In dergelijke gevallen is de basis van de vertraging veelal gelegen in onvoldoende proactief optreden van Sint Maartense zijde. Dit geldt bijvoorbeeld voor maatregelen B.15 (corporate governance luchthaven), E.1 (arbeidsmarkt) en H.20 (detentie).

In de afgelopen periode is een groot aantal plannen van aanpak opgesteld, onder andere voor onderzoeken naar het financieel beheer (A.1), het sociale zekerheidsstelsel (E.4), het investeringsklimaat (E.6) en het onderwijsbestel (G.1). Daarnaast zijn ook al enkele concrete werkzaamheden van start gegaan. Zo is eind mei in samenwerking met een Nederlandse HR-expert gewerkt aan het identificeren van verbeterpunten in het personeelsbeleid en de HR-functie, wat zal leiden tot een uitgewerkte *road map* (B.8 en B.9).

Permanente aandacht is nodig voor de maatregelen onder thema C (Belastingen). Dit is een complexe operatie met een groot belang voor het land. Op basis van reeds aanwezige plannen voor de modernisering van de Belastingdienst is een nieuw, actueel plan van aanpak opgesteld (C.4). Ook wordt gewerkt aan een plan voor de hervorming van het fiscale stelsel. Een algehele doorlichting van het fiscaal stelsel is niet geïndiceerd omdat het IMF recentelijk een uitgebreid en relevant rapport hierover heeft opgeleverd. Tot slot verdienen de maatregelen die zien op arbeidsmarkt (E.1), illegale tewerkstelling (E.3) en de houdbaarheid van het zorgstelsel (F.3) enige aandacht, in verband met de beperkte capaciteit die hiervoor aan Sint Maartense zijde beschikbaar is gesteld. Deze maatregelen hebben hierdoor vertraging opgelopen, maar hieraan wordt wel doorgewerkt met ondersteuning van Nederland.

## TWO/COHO Uitvoeringsrapportage 2021 Q2 – Bijlagen

### Bijlage A: Voortgang Uitvoeringsagenda Aruba op maatregelniveau

Thema / Maatregel		Status <sup>2</sup>	Toelichting (realisatie beoogde resultaten uitvoeringsagenda)
<b>THEMA A: FINANCIËEL BEHEER</b>			
A.1	Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek zal worden bepaald hoe de financiële kolom wordt versterkt. Hierbij wordt in ieder geval gekeken naar de financiële en beleidscontrole (centraal en bij de diensten), de auditfunctie, en de positie van de Raad van Advies en de Algemene Rekenkamer. Op basis van voorstellen zal besluitvorming en implementatie plaatsvinden.		Inmiddels is duidelijk welke regelgeving prioritair moet worden aangepast om de financiële kolom te versterken ( <u>prioritaire verordeningen</u> ) en worden daartoe stappen gezet. Ook wordt een <u>onderzoek</u> in het kader van de doorlichting van de financiële organisatie in gang gezet (gereed eind 2021).
A.2	Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek zal worden bepaald of en hoe het gebruik van betrouwbare statistische informatie en data ten behoeve van beleidsontwikkeling en besluitvorming kan worden versterkt. Op basis van voorstellen zal besluitvorming en implementatie plaatsvinden.		Zoals aangegeven in de huidige Uitvoeringsagenda, wordt dit doorgeschoven naar een volgende Uitvoeringsagenda.
A.3	Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek zal worden bepaald of het subsidiebeleid, de uitvoering en de bestaande subsidierelevaties voldoen aan de eisen: rechtmatigheid, legitimiteit, effectiviteit en efficiency. Op basis van de uitkomsten zullen aanpassingen aan beleid en/of uitvoering worden doorgevoerd en onrechtmatig verstrekte subsidies met inachtneming van de wettelijke kaders en rechtsbeginselen (indien proportioneel) worden teruggevorderd.		Het <u>Plan van Aanpak</u> voor het onderzoek naar subsidiebeleid en -uitvoering wordt conform afspraak naar verwachting voor 1 juli vastgesteld, onderzoek wordt later dit jaar opgestart en zal in fases worden uitgevoerd in 2022.
A.4	Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek zal worden bepaald hoe de inkoopfunctie kan worden versterkt, zodat de overheid op een zo doelmatige en effectief mogelijke wijze de inkoop van goederen en diensten kan verrichten. Daarbij zal centralisatie worden overwogen. Op basis van voorstellen zal besluitvorming en implementatie plaatsvinden.		Het <u>onderzoek</u> naar de huidige situatie en doelstellingen is uitgevoerd en heeft geleid tot aanbevelingen. Volgende stap is het opstellen van een plan van aanpak voor implementatie van de aanbevelingen.
<b>THEMA B. KOSTEN EN EFFECTIVITEIT PUBLIEKE SECTOR</b>			
B.1	De landen dragen zorg voor de continuïteit van vitale processen, waaronder in ieder geval wordt verstaan: elektriciteit, olievoorziening, internet en datadiensten, drinkwatervoorziening, vlucht- en vliegtuigafhandeling, scheepvaartafhandeling, betalingsverkeer, de hulpdiensten en communicatie daartussen en medische instellingen.		Dit is een doorlopende uitvoeringsactiviteit; hier doen zich geen problemen voor.
B.2	Op basis van een integrale doorlichting van de (semi-) overheidsbedrijven en overheidsentiteiten naar legitimiteit van publiek aandeelhouderschap (dienen ze publieke belangen/doelen?), effectiviteit (bereiken ze de doelstellingen?) en doelmatigheid zullen voorstellen worden ontwikkeld en geïmplementeerd.		Het <u>Plan van Aanpak</u> voor de doorlichting van (semi)-overheidsbedrijven en overheidsentiteiten wordt op korte termijn vastgesteld. Een shortlist van vijf organisaties wordt daarmee ook bepaald.
B.3	Op basis van bestaand en/of aanvullende onderzoek wordt met de landen toegewerkt naar een versterking van het luchtvaartstelsel binnen het Koninkrijksverband. Het kan hierbij gaan om nauwe samenwerking van organisaties en het organiseren van uniforme werkprocessen, conform de internationale veiligheidseisen, waarbij gestuurd wordt op efficiëntie en kostenvermindering.		Het <u>assessment</u> van kansrijke samenwerkingsmogelijkheden wordt uitgevoerd.

<sup>2</sup> **groen:** verloopt volgens afspraak | **oranje:** heeft aandacht | **rood:** bijsturing nodig

B.4	Op basis van een integrale doorlichting zullen voorstellen worden ontwikkeld en geïmplementeerd om de kwaliteit, effectiviteit en uitvoeringskracht van de overheidsorganisatie te verbeteren, waaronder ook wordt verstaan de slagkracht van de ministeriële staven.		Zoals aangegeven in de tweede Uitvoeringsagenda, worden in de derde uitvoeringsagenda afspraken gemaakt om te starten met de verbetering van de kwaliteit, effectiviteit en uitvoeringskracht van de overheidsorganisatie. Het onderzoek naar mogelijkheden voor een wetgevingspool t.b.v. (tijdelijke) versterking van de wetgevingsfunctie van de Landen is gestart met een eerste <u>verkenning van behoeften en oplossingsmogelijkheden</u> .
B.5	Op basis van onderzoek naar de primaire, secundaire en tertiaire arbeidsvoorwaarden (waaronder overwerkvergoedingen, verlofregelingen, bijzondere beloningen en toeslagen, reizen en reisvergoedingen, etc.) worden voorstellen voor mogelijke versoering ontwikkeld en geïmplementeerd.		Het vergelijkend onderzoek naar arbeidsvoorwaarden is gegund en wordt uitgevoerd door een Nederlandse leverancier tezamen met een in de Landen gevestigde onderaannemer. Het onderzoek bevindt zich thans in de eerste fase: verzamelen van data. In het kader van een vergelijkend onderzoek naar de landsverordeningen normering topinkomens is recent een rapportage opgeleverd en worden aanbevelingen bespreekbaar gemaakt met de Landen.
B.6	In het kader van een optimale personele inzet wordt de formatie, bezetting en daadwerkelijke aanwezigheid en inzetbaarheid van medewerkers van overheid en overheidsorganisaties onderzocht. Indien medewerkers onterecht loon ontvangen worden, afhankelijk van de situatie, maatregelen getroffen (o.a. stopzetten salaris, ontslagtraject).		De <u>analyse</u> van de huidige bezetting en uitstroommogelijkheden is opgeleverd. Vervolgstappen worden opgenomen in de derde uitvoeringsagenda.
B.7	Er wordt een aanpak ontwikkeld gericht op het terugdringen en beheersen van de kosten voor externe inhuur.		Eerste stappen hiertoe worden opgenomen in de derde uitvoeringsagenda.
B.8	Op basis van een doorlichting van de HR-functie (beleid, HR-advies, administratie en instrumentarium) worden verbetervoorstellen ontwikkeld en geïmplementeerd.		De <u>onderzoeksopdracht</u> voor het onderzoek naar de HR-functie is gereed, na aanbesteding kan deze worden uitgevoerd.
B.9	Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek wordt strategisch personeelsbeleid ontwikkeld. Hieronder wordt in ieder geval verstaan: - een strategische personeelsplanning i.r.t. de uitkomsten van de doorlichting onder B.4; - invoer van een prestatie-management systeem binnen het ambtelijk apparaat; - het beperken van de politieke invloed op personeelsaangelegenheden.		De <u>analyse</u> van mogelijke aanpassingen in het strategisch personeelsbeleid is opgeleverd. Vervolgstappen worden opgenomen in de derde uitvoeringsagenda.
B.10	Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek zullen de behoefte en kosten met betrekking tot huisvesting inzichtelijk worden gemaakt en mogelijkheden tot kostenverlaging en verbeteringen worden onderzocht en, indien aanwezig, worden doorgevoerd. Beoogd is een kostenreductie van 20% in 5 jaar (begroting 2020 als ijkpunt) die verwerkt is in de begroting voor 2025.		Zoals aangegeven in de huidige Uitvoeringsagenda, wordt dit doorgeschoven naar een volgende Uitvoeringsagenda.
B.11	In het kader van een efficiënte overheid zullen de mogelijkheden voor een digitale overheidsomgeving en digitale dienstverlening worden onderzocht. Op basis van een onderzoek zullen voorstellen worden ontwikkeld en geïmplementeerd.		Al eerder startte Aruba een meerjarig programma in dit kader. Verder zijn in het kader van andere maatregelen (onder andere C4 en E7) afspraken opgenomen die raken aan digitalisering, waar Aruba op dit moment aan werkt. Ook is inmiddels begonnen met de digitalisering van onder meer bepaalde vergunningverleningsprocessen, wat moet bijdragen aan efficiëntie en red tape zal beperken.

<b>THEMA C: BELASTINGEN</b>			
C.1	Om inkomsten te verhogen en het stelsel robuuster en eenvoudiger te maken zal een integrale doorlichting worden uitgevoerd van het fiscale stelsel inclusief de inkomstenbelasting. De volgende voorstellen zullen worden meegewogen: - Verbreding van de belastingbasis, verschuiving van directe naar indirecte belastingen en invoering VAT/BTW van 12,5 procent, conform voorstellen van de Fiscal Affairs Department (FAD) van het IMF of ABB conform fiscaal stelsel Caribisch Nederland. - Maatregelen gericht op substantiële vermindering van belastinguitgaven en bijdragen/overdrachten aan derden. - Beperken bestuurlijke inmenging/discretionaire bevoegdheden van zowel ambtenaren als bestuurders (m.b.t. aftrekposten, 'tax holidays'). Op basis van de doorlichting en adviezen zullen voorstellen worden ontwikkeld en geïmplementeerd.		De implicaties van hervorming van het belastingstelsel worden momenteel uitgewerkt. Er wordt gestreefd naar besluitvorming over de veranderingen, waaronder de introductie van BTW, dit najaar.
C.2	De Belastingdienst zal benodigde gegevens van de bancaire sector gaan ontvangen.		Aruba werkt er aan om nationale en internationale gegevensuitwisseling mogelijk te maken.
C.3	Compliance-programma's worden voortgezet/opgesteld.		Deze maatregel loopt mee met de aanpak van C.4.
C.4	Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek wordt bepaald of en hoe de Belastingdienst kan worden geoptimaliseerd en gemoderniseerd, dusdanig dat belastinginning effectief en efficiënt kan plaatsvinden. Op basis van voorstellen zal besluitvorming en implementatie plaatsvinden.		De uitwerking van de optimalisering en modernisering van de Belastingdienst loopt, waarbij tevens gekeken wordt hoe binnen de geldende begrotingskaders de benodigde investeringen en personele wijzigingen mogelijk te maken. Een personeelsplanning voor de komende jaren is inmiddels vastgesteld.
C.5	Er wordt een Belastingregeling voor Nederland en Aruba overeengekomen, in lijn met minimum Base Erosion and Profit Shifting (BEPS) voorwaarden waarbij o.a. wordt gekeken naar het voorkomen mogelijke winstverschuivingen.		Er is overeenstemming bereikt over de inhoud, het aanbiedingsproces wordt in juni opgestart en de verwachting is dat de regeling in september door de RMR wordt behandeld.
<b>THEMA D: FINANCIËLE SECTOR</b>			
D.1	Er wordt een integrale doorlichting van de financiële sector uitgevoerd door een externe onafhankelijke partij. Op basis van de uitkomsten van deze doorlichting worden maatregelen geformuleerd om tekortkomingen te adresseren.		De Artikel IV Consultatie van het IMF is afgerond. Op grond van het <u>rapport van de consultatie</u> is geconcludeerd dat nadere doorlichting niet nodig is.
D.2	Er wordt een integrale doorlichting van het stelsel van toezicht (wet- en regelgeving, toezichtbeleid) op de financiële markten uitgevoerd door een externe onafhankelijke partij. Op basis van de uitkomsten van deze doorlichting worden maatregelen geformuleerd om tekortkomingen te adresseren.		De Artikel IV Consultatie van het IMF is afgerond. Op grond van het <u>rapport van de consultatie</u> is geconcludeerd dat nadere doorlichting niet nodig is.
D.3	Er wordt een onderzoek uitgevoerd naar de maatschappelijke kosten van de eigen munt versus dollarisatie door een externe onafhankelijke partij. Besluit over wenselijke monetaire structuur. Op basis van de uitkomsten van het onderzoek zullen de maatregelen worden bepaald en geïmplementeerd.		Zoals aangegeven in de huidige Uitvoeringsagenda, wordt dit doorgeschoven naar een volgende Uitvoeringsagenda en niet vóór 2022 ter hand genomen.
D.4	Er vindt modernisering plaats van bekende tekortkomingen in wet- en regelgeving, in ieder geval invoering Depositogarantiestelsel DGS en modernisering resolutieraamwerk). Overzicht van welke wetgeving zou moeten worden aangepast, vervolgens aanpassing, besluitvorming en implementatie van de wetgeving.		Het proces van <u>herziening van wetgeving</u> is gestart: nog dit jaar worden een aantal wetten aangepast (AML/CFT; DGS). Verder is een <u>kalender</u> opgesteld voor overige aan te passen wetgeving.

THEMA E: ECONOMISCHE HERVORMINGEN		
E.1	Er zal een integrale analyse van het huidige arbeidsmarktbeleid, wet- en regelgeving worden uitgevoerd op basis waarvan het arbeidsmarktbeleid wordt geactualiseerd en gemoderniseerd. Maatregelen als arbeidstijdverkorting, deeltijdwerken, contracten voor bepaalde tijd, versoepelen ontslagrecht, wegnemen belemmeringen voor aannemen buitenlandse arbeidskrachten, illegale tewerkstelling en bestrijding van de jeugdwerkloosheid zullen in de analyse worden betrokken. Op basis van de analyse worden voorstellen ontwikkeld en geïmplementeerd.	Het onderzoek naar het huidige arbeidsmarktbeleid en de geldende wet- en regelgeving is in voorbereiding. De <u>aanbesteding</u> wordt voorbereid, waarna het rapport begin 2022 wordt verwacht.
E.2	De informele economie en illegale arbeid wordt tegengegaan. Op basis van onderzoek naar de omvang van de informele economie zullen voorstellen worden ontwikkeld en geïmplementeerd.	Zoals aangegeven in de huidige Uitvoeringsagenda, wordt dit doorgeschoven naar een volgende Uitvoeringsagenda.
E.3	Illegale tewerkstelling van buitenlandse arbeidskrachten wordt tegengegaan. Er zal onderzoek worden gedaan naar illegale tewerkstelling van buitenlandse arbeidskrachten. Op basis van de resultaten en aanbevelingen worden voorstellen ontwikkeld en geïmplementeerd.	In het kader van het onderzoek naar illegale tewerkstelling van buitenlandse arbeidskrachten is er een <u>analyse van het speelveld</u> uitgevoerd (Fase I). Vervolgafspraken zijn opgenomen in de derde uitvoeringsagenda.
E.4	Bewerkstelligd wordt dat het stelsel van sociale zekerheid een activeringsfunctie zal hebben, met de juiste prikkels, waarbij tevens zorggedragen wordt voor adequaat sociaal vangnet. Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek zullen voorstellen worden ontwikkeld en geïmplementeerd. Bezien in samenhang met de maatregelen omtrent de hervorming van de arbeidsmarkt.	De <u>transitie van het voedselhulpprogramma</u> vindt plaats per 1 juli. Aruba treft de nodige voorbereidingen om dit te realiseren. Er wordt gewerkt aan een protocol tussen Aruba en Nederland om de afspraken te formaliseren. In het kader van het onderzoek naar het sociale zekerheidsstelsel, wordt momenteel de <u>aanbesteding</u> van het onderzoek voorbereid, waarna het onderzoeksrapport begin 2022 wordt verwacht.
E.5	Aruba verhoogt de pensioengerechtigde leeftijd naar 66 (in 2025), tenzij uit onafhankelijk onderzoek blijkt dat een verhoging van de pensioengerechtigde leeftijd naar 66 jaar in 2025 niet realistisch is en er alternatieve voorstellen zijn met hetzelfde budgettaire effect. Een onafhankelijk economisch instituut (aangewezen door het COHO in overleg met het land) brengt in kaart wat de structurele budgettaire effecten zijn voor de betaalbaarheid van de pensioenen en sociale zekerheid als de pensioengerechtigde leeftijd wordt verhoogd naar 66 jaar in 2025 en verder verhoogd zou worden door koppeling aan de levensverwachting en rekt de alternatieve voorstellen door. De uitkomsten worden voorgelegd aan Aruba en Nederland waarna in overleg bekeken wordt hoe er invulling wordt gegeven aan de onderzoeksresultaten.	Zoals aangegeven in de huidige Uitvoeringsagenda, wordt dit doorgeschoven naar een volgende Uitvoeringsagenda.
E.6	Ondernemerschap en het investeringsklimaat zullen worden bevorderd. Daarbij is o.a. van belang dat het vergunningenstelsel wordt geoptimaliseerd, de costs of doing business worden verlaagd, en bureaucratie (red tape) wordt weggenomen. Op basis van een integrale doorlichting van (o.a.) wet- en regelgeving zullen voorstellen worden ontwikkeld en geïmplementeerd.	Er wordt een doorlichting voorbereid van het ondernemerschap- en investeringsklimaat. De <u>aanbesteding</u> is nu afgerond. Eind 2021 wordt het onderzoeksrapport verwacht.
E.7	Ontwikkelen en implementeren grondbeleid en ruimtelijk ordeningsbeleid.	Er worden stappen gezet om het grondbeleid en ruimtelijk ordeningsbeleid te verbeteren. De <u>ROPV</u> (ruimtelijk ontwikkelingsplan met voorschriften) is nagenoeg gereed en wordt op korte termijn vastgesteld. Ook wordt er gewerkt aan de digitalisering van drie processen en het verbeteren van het proces rondom inning en afhandeling van juridische zaken.

E.8	De Landsverordening Toelating, Uitzettingen Verwijdering(LTU-V) zal worden geïmplementeerd zodat gezinsleden van uitgezonden Rijksambtenaren van rechtswege worden toegelaten tot het land Aruba.		De <u>Landsverordening</u> is geïmplementeerd en de maatregel is daarmee afgerond.
<b>THEMA F: ZORG</b>			
F.1	Om COVID-19 te kunnen beheersen en beheersbaar te houden worden de adviezen van het OMT Cariben (24 april 2020 en 3 juni 2020) doorgevoerd, waaronder in ieder geval de volgende maatregelen: <ul style="list-style-type: none"> <li>- op peil houden beschikbare IC-capaciteit;</li> <li>- versterken diensten publieke gezondheid (o.a. i.v.m. bron- en contactonderzoek)</li> <li>- op voorraad houden van voldoende persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM);</li> <li>- vergoten en op peil houden testcapaciteit;</li> <li>- invoeren syndroom surveillance;</li> <li>- garanderen voldoende air-ambulance capaciteit;</li> <li>- Aankoop COVID vaccin en doorvoeren vaccinatieprogramma (vanaf beschikbaar zijn vaccin).</li> </ul>		Het Ministerie van VWS werkt in samenwerking met Aruba aan het beheersen en het bestrijden van (de gevolgen van) COVID-19. Dit is een doorlopende activiteit.
F.2	In het kader van doelmatigheid worden overbodige dubbelingen in het zorgaanbod van de verschillende ziekenhuizen en ander inefficiënties in kaart gebracht en teruggedrongen, middels opstellen en uitvoeren plan samenwerking regionale ziekenhuizen Caribisch gebied Koninkrijk en maken bestuurlijke afspraken, waaronder in ieder geval wordt verstaan: <ul style="list-style-type: none"> <li>– reduceren van het aantal medische uitzendingen naar derde landen door uitbreiding van zorgaanbod binnen het Caribisch gebied van het Koninkrijk (top-specialistische zorg);</li> <li>– gezamenlijke inkoop medicatie, middelen, materialen en apparatuur;</li> <li>– regionaal opleiden en capaciteitsplanning van zorgpersoneel (kosten opleiding reduceren door minder opleiden in het buitenland);</li> <li>– rationalisering laboratoriumzorg en reductie aantal laboratoria;</li> <li>– medische specialisten die verzekerde zorg leveren in loondienst van ziekenhuizen (sterfhuisconstructie);</li> <li>– versterken samenwerking eerstelijnszorg en tweedelijnszorg;</li> <li>– herijken bekostigingswijze en tarieven tweedelijnszorg samen met zorgverzekeraars en Nederlandse zorgautoriteit.</li> </ul>		Afspraken die gemaakt worden in het vierlandenoverleg zijn leidend bij de uitvoering van deze maatregel. Vooralnog worden geen separate afspraken gemaakt in de uitvoeringsagenda over deze maatregel.
F.3	Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek naar de doelmatigheid (inclusief bekostiging) en effectiviteit van de zorg en de uitkomsten van maatregel F.2 zullen voorstellen worden ontwikkeld en geïmplementeerd. Gedacht kan worden aan herijken verzekeringspakket en invoeren van eigen betalingen.		Aruba heeft het initiatief genomen om een onderzoek in dit kader op te starten. Het onderzoek is in uitvoering. Er is echter discussie over de insteek van deze maatregel.



THEMA G: ONDERWIJS		
G.1	Een expertgroep uit de vier landen / groep onderwijsexperts uit de vier landen voert een doorlichting uit van het gehele onderwijsbestel, met inbegrip van alle publieke en particuliere betrokken partijen, inclusief de overheid. Hierbij komen in ieder geval aan de orde: <ul style="list-style-type: none"> <li>- onderwijskwaliteit, lesmethoden en –middelen;</li> <li>- aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt;</li> <li>- doorstroom tussen ko, po, vo en mbo/ho/wo (al dan niet in Europees Nederland);</li> <li>- doelmatigheid en doeltreffendheid van de onderwijsbekostiging, mitigeren van inefficiënties in het systeem;</li> <li>- versterken van de kwaliteitsverbetering door effectief toezicht door onder andere de inspecties;</li> <li>- samenwerking onderwijs- en ontwikkelingsvoorzieningen in de regio (en eventueel Europees Nederland). Hierbij worden in elk geval de onderwijsinspecties van de vier landen betrokken. Op basis van de uitkomsten van de doorlichting worden maatregelen ontwikkeld en geïmplementeerd.</li> </ul>	De <u>doorlichting</u> van het onderwijsbestel is opgestart; bevindingen en aanbevelingen worden later in 2021 en in 2022 verwacht.
THEMA H: VERSTERKEN RECHTSSTAAT		
H.1	In het belang van stabiliteit van de openbare orde en veiligheid worden tot nader orde geen bezuinigingen toegepast die de operationele uitvoeringscapaciteit binnen de meest vitale sectoren van de rechtsstaat (Politie, Douane, Landsrecherche, OM, Hof, Kustwacht, gevangeniswezen en de veiligheidsdienst) beperken.	De <u>nulmeting</u> is aangeleverd en er vindt <u>doorlopende monitoring</u> plaats dat er geen bezuinigingen worden toegepast.
H.2.	Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek zal worden bepaald of en hoe de (fysieke en online) goksector hervormd moet worden. Doelstelling is het verhogen van de inkomsten voor de overheid. Op basis van voorstellen zal besluitvorming en implementatie plaatsvinden.	Aruba heeft zelf een <u>Landsverordening</u> Toezicht Kansspelen in procedure gebracht. Er wordt nog gezien of technische assistentie vanuit Nederland zinvol is voor de implementatie van de Landsverordening.
H.9	Landen werken gezamenlijk toe naar een geharmoniseerd niveau van bescherming persoonsgegevens binnen het Koninkrijk middels een Rijkswet. Een plan van aanpak zal worden ontwikkeld en geïmplementeerd.	Het project verloopt volgens planning.
H.10	De landen sluiten individueel met Nederland voor 1 januari 2021 een bestuursakkoord om gestand te doen aan gedane toezeggingen voor de materieelvervangingen uit het LangeTermijnPlan 2019-2028 KustwachtCarib.	De bestuursakkoorden zijn in de RMR van 28 mei behandeld en nadien aan de Tweede Kamer en de Staten zijn verzonden.
H.11	De landen maken individueel met Nederland voor 1 februari 2021 afspraken over de versterking van het grenstoezicht die ingaan op 1 april 2021. Dit omvat in ieder geval afspraken over de inzet, capaciteit en de aansturing/commandovoering van de Koninklijke Marechaussee, de Douane en de Kustwacht.	Er wordt goede voortgang gemaakt op het gebied van versterking van het grenstoezicht. De uitdaging is evenwel groot, meer tijd bleek nodig.
H.12	Beheer en toezicht t.a.v. het criminaliteitsfonds wordt op orde gebracht. Aruba en Sint Maarten volgen de aanbevelingen uit de rapporten van de Raad voor de Rechtshandhaving op. Uiterlijk 1 april 2021 hebben de landen een onafhankelijke organisatie aangewezen die het fonds controleert op het opvolgen van de aanbevelingen en rapporteert of het fonds naar behoren werkt.	Het concept <u>Plan van Aanpak</u> is tijdig opgeleverd en wordt nog doorgesproken en eventueel bijgesteld, waarna vaststelling volgt.
H.13	Aruba komt met behulp van Defensie voor 1 maart 2021 met een plan van aanpak om de verouderde dienstplichtverordeningen aan te passen en om de ARUMIL te professionaliseren, waarbij onder andere de doorstroommogelijkheden van de ARUMIL naar de landelijke veiligheidspartners worden verankerd.	Het <u>Plan van Aanpak</u> is akkoord. Het wetgevingstraject is een langdurig traject, dat waarschijnlijk niet voor 1 september afgerond is.
H.14	Aruba heeft op 1 april 2021 de benodigde stageplaatsen beschikbaar gesteld ten behoeve van het Sociaal Vormings Traject. Aruba en Defensie sluiten voor 1 februari 2021 een convenant dat hierop toeziet.	Het <u>convenant</u> is getekend, de <u>stageplaatsen</u> zijn beschikbaar gesteld.

H.15	Aruba zorgt – binnen de kaders van het herziene Protocol researchesamenwerking, en onder lokaal gezag - ervoor dat het RST (inclusief beide centrale teams) voor 15 december 2020 de noodzakelijke opsporingsbevoegdheden krijgt.		Deze maatregel is afgerond, waarmee RST de benodigde opsporingsbevoegdheden heeft gekregen.
H.16	Aruba zorgt voor 15 december 2020 dat het mogelijk wordt gemaakt voor het RST, de Kustwacht, KMar en de Landsrecherche om zelfstandig criminele inlichtingen te verstrekken.		Deze maatregel is afgerond, waarmee de Landsrecherche criminele inlichtingen te verstrekken.

## Bijlage B: Voortgang Uitvoeringsagenda Curaçao op maatregelniveau

Thema / Maatregel		Status <sup>3</sup>	Toelichting (realisatie beoogde resultaten uitvoeringsagenda)
<b>THEMA A: FINANCIËEL BEHEER</b>			
A.1	Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek zal worden bepaald hoe de financiële kolom wordt versterkt. Hierbij wordt in ieder geval gekeken naar de financiële en beleidscontrole (centraal en bij de diensten), de auditfunctie, en de positie van de Raad van Advies en de Algemene Rekenkamer. Op basis van voorstellen zal besluitvorming en implementatie plaatsvinden.		Er zijn vier goede uitwerkingsactiviteiten overeengekomen om invulling te geven aan deze maatregel, waaronder een <u>doorlichting</u> van het begrotingsproces, een <u>Roadmap</u> financieel beheer en een <u>onderzoek</u> naar taken en rollen van instituties. De uitvoering loopt echter vertraging op, onder meer door de COVID-19 maatregelen.
A.2	Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek zal worden bepaald of en hoe het gebruik van betrouwbare statistische informatie en data ten behoeve van beleidsontwikkeling en besluitvorming kan worden versterkt. Op basis van voorstellen zal besluitvorming en implementatie plaatsvinden.		Zoals aangegeven in de huidige Uitvoeringsagenda, wordt dit doorgeschoven naar een volgende Uitvoeringsagenda.
A.3	Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek zal worden bepaald of het subsidiebeleid, de uitvoering en de bestaande subsidiërelaties voldoen aan de eisen: rechtmatigheid, legitimiteit, effectiviteit en efficiency. Op basis van de uitkomsten zullen aanpassingen aan beleid en/of uitvoering worden doorgevoerd en onrechtmatig verstrekte subsidies met inachtneming van de wettelijke kaders en rechtsbeginselen (indien proportioneel) worden teruggevorderd.		Maatregel wordt anders ingevuld, het geplande onderzoek is niet meer nodig. Het (nieuwe) concept Plan van Aanpak ziet niet toe op een onderzoeksrapportage, maar op acties om alsnog te komen tot het realiseren van genoemde doelstellingen. Hierdoor wordt een versnelling gerealiseerd. Het <u>Plan van Aanpak</u> wordt naar verwachting binnenkort vastgesteld.
A.4	Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek zal worden bepaald hoe de inkoopfunctie kan worden versterkt, zodat de overheid op een zo doelmatige en effectief mogelijke wijze de inkoop van goederen en diensten kan verrichten. Daarbij zal centralisatie worden overwogen. Op basis van voorstellen zal besluitvorming en implementatie plaatsvinden.		Zoals aangegeven in de huidige Uitvoeringsagenda, wordt dit doorgeschoven naar een volgende Uitvoeringsagenda.
<b>THEMA B. KOSTEN EN EFFECTIVITEIT PUBLIEKE SECTOR</b>			
B.1	De landen dragen zorg voor de continuïteit van vitale processen, waaronder in ieder geval wordt verstaan: elektriciteit, olievoorziening, internet en datadiensten, drinkwatervoorziening, vlucht- en vliegtuigafhandeling, scheepvaartafhandeling, betalingsverkeer, de hulpdiensten en communicatie daartussen en medische instellingen.		Dit is een doorlopende activiteit. De vitale processen worden uitgevoerd. Er bestaan zorgen over de continuïteit van het ziekenhuis (CMC) en de luchthaven (CAP) die beiden communiceren in financiële problemen te verkeren. Curaçao heeft maar beperkt inzicht in de problematiek en voorgenomen oplossing gegeven.
B.2	Op basis van een integrale doorlichting van de (semi-) overheidsbedrijven en overheidsentiteiten naar legitimiteit van publiek aandeelhouderschap (dienen ze publieke belangen/ doelen?), effectiviteit (bereiken ze de doelstellingen?) en doelmatigheid zullen voorstellen worden ontwikkeld en geïmplementeerd.		Het <u>Plan van Aanpak</u> voor de doorlichting van (semi-) overheidsbedrijven en overheidsentiteiten kan op korte termijn worden vastgesteld. Een shortlist van vijf organisaties wordt daarmee ook bepaald.
B.3	Op basis van bestaand en/of aanvullende onderzoek wordt met de landen toegewerkt naar een versterking van het luchtvaartstelsel binnen het Koninkrijksverband. Het kan hierbij gaan om nauwe samenwerking van organisaties en het organiseren van uniforme werkprocessen, conform de internationale veiligheidseisen, waarbij gestuurd wordt op efficiëntie en kostenvermindering.		Volgens de Uitvoeringsagenda wordt deze maatregel doorgeschoven naar een volgende uitvoeringsagenda.

<sup>3</sup> **groen:** verloopt volgens afspraak | **oranje:** heeft aandacht | **rood:** bijsturing nodig

B.4	Op basis van een integrale doorlichting zullen voorstellen worden ontwikkeld en geïmplementeerd om de kwaliteit, effectiviteit en uitvoeringskracht van de overheidsorganisatie te verbeteren, waaronder ook wordt verstaan de slagkracht van de ministeriële staven.		De maatregelen die zien op het <u>inrichten</u> van een MD-beleid voor het topmanagement zijn allen vertraagd door gebrek aan capaciteit. De <u>doorlichting</u> van de wetgevingsfunctie wordt op korte termijn afgerond. Het <u>onderzoek</u> naar mogelijkheden voor een wetgevingspool t.b.v. (tijdelijke) versterking van de wetgevingsfunctie van de Landen is gestart met een eerste verkenning van behoeften en oplossingsmogelijkheden.
B.5	Op basis van onderzoek naar de primaire, secundaire en tertiaire arbeidsvoorwaarden (waaronder overwerkvergoedingen, verlofregelingen, bijzondere beloningen en toeslagen, reizen en reisvergoedingen, etc.) worden voorstellen voor mogelijke versoering ontwikkeld en geïmplementeerd.		Het vergelijkend <u>onderzoek</u> naar arbeidsvoorwaarden is gegund en wordt uitgevoerd door een Nederlandse leverancier tezamen met een in de Landen gevestigde onderaannemer. Het onderzoek bevindt zich thans in de eerste fase: verzamelen van data. In het kader van een vergelijkend <u>onderzoek</u> naar de landsverordeningen normering topinkomens is recent een rapportage opgeleverd en worden aanbevelingen bespreekbaar gemaakt met de Landen.
B.6	In het kader van een optimale personele inzet wordt de formatie, bezetting en daadwerkelijke aanwezigheid en inzetbaarheid van medewerkers van overheid en overheidsorganisaties onderzocht. Indien medewerkers onterecht loon ontvangen worden, afhankelijk van de situatie, maatregelen getroffen (o.a. stopzetten salaris, ontslagtraject).		Een eerste <u>overzicht</u> van de formatie, bezetting en aanwezigheid is gemaakt en er is een begin gemaakt met het opstellen van mobiliteitsbeleid. De VVU is, met enige vertraging, eind mei in de Staten vastgesteld.
B.7	Er wordt een aanpak ontwikkeld gericht op het terugdringen en beheersen van de kosten voor externe inhuur.		Zoals aangegeven in de huidige Uitvoeringsagenda, wordt dit doorgeschoven naar een volgende Uitvoeringsagenda.
B.8	Op basis van een doorlichting van de HR-functie (beleid, HR-advies, administratie en instrumentarium) worden verbetervoorstellen ontwikkeld en geïmplementeerd.		De projectleider en kwartiermakers van het project versterking HR-functie zijn niet aangesteld. De planning verschuift hierdoor naar achteren.
B.9	Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek wordt strategisch personeelsbeleid ontwikkeld. Hieronder wordt in ieder geval verstaan: - een strategische personeelsplanning i.r.t. de uitkomsten van de doorlichting onder B.4; - invoer van een prestatie-management systeem binnen het ambtelijk apparaat; - het beperken van de politieke invloed op personeelsaangelegenheden.		Geen uitwerkingsactiviteiten in deze uitvoeringsagenda
B.10	Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek zullen de behoefte en kosten met betrekking tot huisvesting inzichtelijk worden gemaakt en mogelijkheden tot kostenverlaging en verbeteringen worden onderzocht en, indien aanwezig, worden doorgevoerd. Beoogd is een kostenreductie van 20% in 5 jaar (begroting 2020 als ijkpunt) die verwerkt is in de begroting voor 2025.		De eerste fase is afgerond. Het <u>Plan van Aanpak</u> van de tweede fase moet vastgesteld worden na overeenstemming over de financiële middelen en is dus nog niet in uitvoering. Einddatum van het project is nog steeds haalbaar.
B.11	In het kader van een efficiënte overheid zullen de mogelijkheden voor een digitale overheidsomgeving en digitale dienstverlening worden onderzocht. Op basis van een onderzoek zullen voorstellen worden ontwikkeld en geïmplementeerd.		De eerste gesprekken hierover zijn met Curaçao gevoerd. Er wordt een <u>werkgroep</u> gestart om dit verder uit te werken.
B.12	Verlengen SVB eigen risicodagen naar minimaal 5.		Een <u>alternatieve uitwerking</u> zal vanaf 01-01-2022 zorgdragen voor eenzelfde bedrag aan structurele jaarlijkse besparing. Het beleidsmatige onderwerp ziekteverzuim zal worden betrokken bij maatregel E1 (arbeidsmarktbeleid).

B.13	Maximaliseren duurtetoeslag op 100 procent van salaris; verlagen huidige duurtetoeslag uitkeringen met 10 procent (en geen indexering), waarbij rekening zal worden gehouden met mogelijk onevenredige financiële implicaties in individuele gevallen.		De tijdig <u>aangeleverde onderbouwing</u> door CUR, heeft aanvullende informatiebehoefte tot gevolg gehad. Dit is inmiddels opgeleverd, waardoor <u>besluitvorming over implementatiemogelijkheden</u> binnenkort wordt voorzien.
<b>THEMA C: BELASTINGEN</b>			
C.1	Om inkomsten te verhogen en het stelsel robuuster en eenvoudiger te maken zal een integrale doorlichting worden uitgevoerd van het fiscale stelsel inclusief de inkomstenbelasting. De volgende voorstellen zullen worden meegewogen: - Verbreding van de belastingbasis, verschuiving van directe naar indirecte belastingen en invoering VAT/BTW van 12,5 procent, conform voorstellen van de Fiscal Affairs Department (FAD) van het IMF of ABB conform fiscaal stelsel Caribisch Nederland. - Maatregelen gericht op substantiële vermindering van belastinguitgaven en bijdragen/overdrachten aan derden. - Beperken bestuurlijke inmenging/discretionaire bevoegdheden van zowel ambtenaren als bestuurders (m.b.t. aftrekposten, 'tax holidays'). Op basis van de doorlichting en adviezen zullen voorstellen worden ontwikkeld en geïmplementeerd. Rekening zal gehouden worden met internationale regels van o.a. de OECD.		De <u>plannen van aanpak</u> zijn nog niet vastgesteld. Na de uitslag van de verkiezingen is dit traject stil komen te liggen. Er zijn grote zorgen over de voortgang van deze afspraken.
C.2	De Belastingdienst zal benodigde gegevens van de bancaire sector gaan ontvangen, voor zover dat nog niet gebeurt.		De <u>plannen van aanpak</u> zijn nog niet vastgesteld. Na de uitslag van de verkiezingen is dit traject stil komen te liggen. Er zijn grote zorgen over de voortgang van deze afspraken.
C.3	Compliance-programma's worden voortgezet/opgesteld.		De <u>plannen van aanpak</u> zijn nog niet vastgesteld. Na de uitslag van de verkiezingen is dit traject stil komen te liggen. Er zijn grote zorgen over de voortgang van deze afspraken.
C.4	Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek wordt bepaald of en hoe de Belastingdienst kan worden geoptimaliseerd en gemoderniseerd, dusdanig dat belastinginning effectief en efficiënt kan plaatsvinden. Op basis van voorstellen zal besluitvorming en implementatie plaatsvinden.		De <u>plannen van aanpak</u> zijn nog niet vastgesteld. Na de uitslag van de verkiezingen is dit traject stil komen te liggen. Er zijn grote zorgen over de voortgang van deze afspraken.
C.5	Er wordt een Belastingregeling voor Nederland en Curaçao overeengekomen, in lijn met minimum Base Erosion and Profit Shifting (BEPS) voorwaarden waarbij o.a. wordt gekeken naar het voorkomen mogelijke winstverschuivingen.		De <u>plannen van aanpak</u> zijn nog niet vastgesteld. Na de uitslag van de verkiezingen is dit traject stil komen te liggen. Er zijn grote zorgen over de voortgang van deze afspraken.
<b>THEMA D: FINANCIËLE SECTOR</b>			
D.1	Er wordt een integrale doorlichting van de financiële sector uitgevoerd door een externe onafhankelijke partij. Op basis van de uitkomsten van deze doorlichting worden maatregelen geformuleerd om tekortkomingen te adresseren.		Het onderzoek door het IMF is afgerond, de daaruit volgende aanbevelingen van het IMF inzake de financiële sector van de monetaire unie Curaçao-Sint Maarten zijn door de CBCS verwerkt in een <u>hervormingsprogramma</u> dat in april 2021 is gepubliceerd op de CBCS website.

D.2	Er wordt een integrale doorlichting van het stelsel van toezicht (wet- en regelgeving, toezichtbeleid) op de financiële markten uitgevoerd door een externe onafhankelijke partij. Op basis van de uitkomsten van deze doorlichting worden maatregelen geformuleerd om tekortkomingen te adresseren.		Het onderzoek door het IMF is afgerond, de daaruit volgende aanbevelingen van het IMF inzake de financiële sector van de monetaire unie Curaçao-Sint Maarten zijn door de CBCS verwerkt in een <u>hervormingsprogramma</u> dat in april 2021 is gepubliceerd op de CBCS website.
D.3	Er wordt een onderzoek uitgevoerd naar de maatschappelijke kosten van de eigen munt versus dollarisatie door een externe onafhankelijke partij. Besluit over wenselijke monetaire structuur. Op basis van de uitkomsten van het onderzoek zullen de maatregelen worden bepaald en geïmplementeerd.		Het <u>onderzoek</u> naar de maatschappelijke kosten van de eigen munt versus dollarisatie wordt momenteel nog door het IMF uitgevoerd.
D.4	Er vindt modernisering plaats van bekende tekortkomingen in wet- en regelgeving, in ieder geval invoering Depositogarantiestelsel DGS en modernisering resolutieraamwerk). Overzicht van welke wetgeving zou moeten worden aangepast, vervolgens aanpassing, besluitvorming en implementatie van de wetgeving.		Het onderzoek door het IMF is afgerond, de daaruit volgende aanbevelingen zijn door de CBCS verwerkt in een <u>hervormingsprogramma</u> dat in april 2021 is gepubliceerd op de CBCS website. Curaçao zal ook zelf wetgeving moeten doorvoeren.
D.5	De governance van de CBCS wordt versterkt, conform internationale best practices waaronder door het scheiden van verschillende taken binnen de CBCS.		Het <u>onderzoek</u> naar de interne organisatie wordt momenteel nog door het IMF uitgevoerd.
<b>THEMA E: ECONOMISCHE HERVORMINGEN</b>			
E.1	Er zal een integrale analyse van het huidige arbeidsmarktbeleid, wet- en regelgeving worden uitgevoerd op basis waarvan het arbeidsmarktbeleid wordt geactualiseerd en gemoderniseerd. Maatregelen als arbeidstijdverkorting, deeltijdwerken, contracten voor bepaalde tijd, versoepelen ontslagrecht, wegnemen belemmeringen voor aannemen buitenlandse arbeidskrachten, illegale tewerkstelling en bestrijding van de jeugdwerkloosheid zullen in de analyse worden betrokken. Op basis van de analyse worden voorstellen ontwikkeld en geïmplementeerd.		Op projectteambasis is goed gewerkt aan de <u>Terms of Reference</u> voor het onderzoek naar het huidige arbeidsmarktbeleid en wet- en regelgeving. Deze is inmiddels op projectteamniveau afgerond. Vervolgens moet nog vaststelling plaatsvinden via politiek CUR en TWO. De deadline van 1 mei 2021 is niet gehaald.
E.2	De informele economie en illegale arbeid wordt tegengegaan. Op basis van onderzoek naar de omvang van de informele economie zullen voorstellen worden ontwikkeld en geïmplementeerd.		Zoals aangegeven in de huidige Uitvoeringsagenda, wordt dit doorgeschoven naar een volgende Uitvoeringsagenda.
E.3	Illegale tewerkstelling van buitenlandse arbeidskrachten wordt tegengegaan. Er zal onderzoek worden gedaan naar illegale tewerkstelling van buitenlandse arbeidskrachten. Op basis van de resultaten en aanbevelingen worden voorstellen ontwikkeld en geïmplementeerd.		De deadline van 1 juni 2021 voor de <u>eerste verkenning</u> in het kader van het onderzoek naar illegale tewerkstelling van buitenlandse arbeidskrachten is niet gehaald.
E.4	Bewerkstelligd wordt dat het stelsel van sociale zekerheid een activeringsfunctie zal hebben, met de juiste prikkels, waarbij tevens zorggedragen wordt voor adequaat sociaal vangnet. Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek zullen voorstellen worden ontwikkeld en geïmplementeerd. Bezien in samenhang met de maatregelen omtrent de hervorming van de arbeidsmarkt.		Deze maatregel bevat een aantal werkgroepen die werken aan onderbouwde <u>beleidsopties</u> die een bijdrage leveren aan de houdbaarheid van de sociale zekerheid en de zorg. Deze werkgroepen hebben zich een deadline gesteld die niet in alle gevallen gehaald is. Wel boeken de werkgroepen nog vooruitgang. De <u>transitie van het voedselhulpprogramma</u> zou per 1 mei gerealiseerd moeten zijn. Vanwege vertraging aan Curaçaose kant heeft het Rode Kruis het programma in de maand mei nog uitgevoerd. De onderlinge regeling is ondertekend; de subsidieaanvraag is ingediend. Per 1 augustus dient Curaçao ook het programma voor ongedocumenteerden over te nemen.

E.5	Curaçao verhoogt de pensioengerechtigde leeftijd naar 66 (in 2025), tenzij uit onafhankelijk onderzoek blijkt dat een verhoging van de pensioengerechtigde leeftijd naar 66 jaar in 2025 niet realistisch is en er alternatieve voorstellen zijn met hetzelfde budgettaire effect. Een onafhankelijk economisch instituut (aangewezen door het COHO in overleg met het land) brengt in kaart wat de structurele budgettaire effecten zijn voor de betaalbaarheid van de pensioenen en sociale zekerheid als de pensioengerechtigde leeftijd wordt verhoogd naar 66 jaar in 2025 en verder verhoogd zou worden door koppeling aan de levensverwachting en rekt de alternatieve voorstellen door. De uitkomsten worden voorgelegd aan Curaçao en Nederland waarna in overleg bekeken wordt hoe er invulling wordt gegeven aan de onderzoeksresultaten.		Zoals aangegeven in de huidige Uitvoeringsagenda, wordt dit doorgeschoven naar een volgende Uitvoeringsagenda.
E.6	Ondernemerschap en het investeringsklimaat zullen worden bevorderd. Daarbij is o.a. van belang dat het vergunningstelsel wordt geoptimaliseerd, de costs of doing business worden verlaagd, en bureaucratie (red tape) wordt weggenomen. Op basis van een integrale doorlichting van (o.a.) wet- en regelgeving zullen voorstellen worden ontwikkeld en geïmplementeerd.		De <u>onderzoeken</u> voor sub-maatregelen "onderzoek cost of doing business" en "onderzoek aanpak red tape" worden uitgevoerd. Het <u>plan van aanpak</u> voor de doorlichting van het ondernemerschapbeleid en vestigings- en investeringsklimaat is vastgesteld, daarvoor wordt een onderzoeker aangetrokken.
E.7	Ontwikkelen en implementeren grondbeleid en ruimtelijk ordeningsbeleid.		De eerste stappen zijn genomen richting een nieuw <u>grondbeleid</u> . De Raad van Ministers heeft besloten tot <u>oprichting van een grond- en vastgoedbedrijf</u> . Er is vertraging in de uitvoering, maar de geplande einddatum is nog haalbaar.
<b>THEMA F: ZORG</b>			
F.1	Om COVID-19 te kunnen beheersen en beheersbaar te houden worden de adviezen van het OMT Cariben (24 april 2020 en 3 juni 2020) doorgevoerd, waaronder in ieder geval de volgende maatregelen: <ul style="list-style-type: none"> <li>- op peil houden beschikbare IC-capaciteit;</li> <li>- versterken diensten publieke gezondheid (o.a. i.v.m. bron- en contactonderzoek)</li> <li>- op voorraad houden van voldoende persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM);</li> <li>- vergoten en op peil houden testcapaciteit;</li> <li>- invoeren syndroom surveillance;</li> <li>- garanderen voldoende air-ambulance capaciteit;</li> <li>- Aankoop COVID vaccin en doorvoeren vaccinatieprogramma (vanaf beschikbaar zijn vaccin).</li> </ul>		Het Ministerie van VWS werkt in samenwerking met Curaçao aan het beheersen en het bestrijden van (de gevolgen van) COVID-19. Dit is een doorlopende activiteit.

F.2	<p>In het kader van doelmatigheid worden overbodige dubbelingen in het zorgaanbod van de verschillende ziekenhuizen en andere inefficiënties in kaart gebracht en teruggedrongen, middels opstellen en uitvoeren plan samenwerking regionale ziekenhuizen Caribisch gebied Koninkrijk en maken bestuurlijke afspraken, waaronder in ieder geval wordt verstaan:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– reduceren van het aantal medische uitzendingen naar derde landen door uitbreiding van zorgaanbod binnen het Caribisch gebied van het Koninkrijk (top-specialistische zorg);</li> <li>– gezamenlijke inkoop medicatie, middelen, materialen en apparatuur;</li> <li>– regionaal opleiden en capaciteitsplanning van zorgpersoneel (kosten opleiding reduceren door minder opleiden in het buitenland);</li> <li>– rationalisering laboratoriumzorg en reductie aantal laboratoria;</li> <li>– medische specialisten die verzekerde zorg leveren in loondienst van ziekenhuizen (sterfhuisconstructie);</li> <li>– versterken samenwerking eerstelijnszorg en tweedelijnszorg;</li> <li>– herijken bekostigingswijze en tarieven tweedelijnszorg samen met zorgverzekeraars en Nederlandse zorgautoriteit.</li> </ul>		<p>Afspraken die gemaakt worden in het vierlandenoverleg zijn leidend bij de uitvoering van deze maatregel. Vooralnog worden geen separate afspraken gemaakt in de uitvoeringsagenda over deze maatregel.</p>
F.3	<p>Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek naar de doelmatigheid (inclusief bekostiging) en effectiviteit van de zorg en de uitkomsten van maatregel F.2 zullen voorstellen worden ontwikkeld en geïmplementeerd. Gedacht kan worden aan herijken verzekeringspakket en invoeren van eigen betalingen.</p>		<p>Het <u>Plan van Aanpak</u> voor inrichting van het traject om de duurzame betaalbaarheid, toegankelijkheid en kwaliteit van het zorgstelsel te realiseren is door CUR aangeleverd. Dit bevat goede elementen maar vraagt nog om aanpassingen.</p> <p>De werkgroep SVB maatregelen heeft nog geen <u>beslisdocument</u> opgeleverd over de maatregelen die nodig zijn om de SVB fondsen op korte termijn weer in evenwicht te brengen.</p>
<b>THEMA G: ONDERWIJS</b>			
G.1	<p>Een expertgroep uit de vier landen / groep onderwijsexperts uit de vier landen voert een doorlichting uit van het gehele onderwijsbestel, met inbegrip van alle publieke en particuliere betrokken partijen, inclusief de overheid. Hierbij komen in ieder geval aan de orde:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- onderwijskwaliteit, lesmethoden en –middelen;</li> <li>- aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt;</li> <li>- doorstroom tussen ko, po, vo en mbo/ho/wo (al dan niet in Europees Nederland);</li> <li>- doelmatigheid en doeltreffendheid van de onderwijsbekostiging, mitigeren van inefficiënties in het systeem;</li> <li>- versterken van de kwaliteitsverbetering door effectief toezicht door onder andere de inspecties;</li> </ul> <p>samenwerking onderwijs- en ontwikkelingsvoorzieningen in de regio (en eventueel Europees Nederland).</p> <p>Hierbij worden in elk geval de onderwijsinspecties van de vier landen betrokken.</p> <p>Op basis van de uitkomsten van de doorlichting worden maatregelen ontwikkeld en geïmplementeerd.</p>		<p>Het <u>Plan van Aanpak</u> voor de doorlichting is niet door de RvM vastgesteld. Er discussie over de gedeelde verantwoordelijkheid en gezamenlijke aanpak. Gesprekken worden opgeschort tot aantreden nieuw kabinet.</p> <p>OWCS is akkoord met de voorgestelde aanpak m.b.t. investeringen in de <u>onderwijshuisvesting</u>. Uitvoerend bureau is aangetrokken. Gegevens van de staat van de scholen liggen voor ter verificatie. Planning is dat in september een concept afwegingskader af is, waarbij ook de schoolbesturen betrokken zijn, zodat er een gedragen kader ligt op basis waarvan de middelen verdeeld en gebruikt kunnen worden.</p>
<b>THEMA H: VERSTERKEN RECHTSSTAAT</b>			
H.1	<p>In het belang van stabiliteit van de openbare orde en veiligheid worden tot nader orde geen bezuinigingen toegepast die de operationele uitvoeringscapaciteit binnen de meest vitale sectoren van de rechtsstaat (Politie, Douane, Landsrecherche, OM, Hof, Kustwacht, gevangeniswezen en de veiligheidsdienst) beperken.</p>		<p>Dit is een doorlopende activiteit.</p>



H.2.	Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek zal worden bepaald of en hoe de (fysieke en online) goksector hervormd moet worden. Doelstelling is het verhogen van de inkomsten voor de overheid. Op basis van voorstellen zal besluitvorming en implementatie plaatsvinden.		Dit wordt meegenomen in relatie tot maatregel H.19.
H.9	Landen werken gezamenlijk toe naar een geharmoniseerd niveau van bescherming persoonsgegevens binnen het Koninkrijk middels een Rijkswet. Een plan van aanpak zal worden ontwikkeld en geïmplementeerd.		Het project verloopt volgens planning.
H.10	De landen sluiten individueel met Nederland voor 1 januari 2021 een bestuursakkoord om gestand te doen aan gedane toezeggingen voor de materieelvervangingen uit het Lange Termijn Plan 2019-2028 Kustwacht Carib.		Het <u>bestuursakkoord</u> is in de Rijksministerraad van 28 mei behandeld en nadien aan de Tweede Kamer en de Staten verzonden.
H.11	De landen maken individueel met Nederland voor 1 februari 2021 afspraken over de versterking van het grenstoezicht die ingaan op 1 april 2021. Dit omvat in ieder geval afspraken over de inzet, capaciteit en de aansturing/commandovoering van de Koninklijke Marechaussee, de Douane en de Kustwacht.		Het <u>protocol</u> Grenstoezicht is in februari getekend. Het <u>Plan van Aanpak</u> zou in de week van 31 mei voltooid moeten zijn.
H.12	Beheer en toezicht t.a.v. het criminaliteitsfonds wordt op orde gebracht. Curaçao en Sint Maarten volgen de aanbevelingen uit de rapporten van de Raad voor de Rechtshandhaving op. Uiterlijk 1 april 2021 hebben de landen een onafhankelijke organisatie aangewezen die het fonds controleert op het opvolgen van de aanbevelingen en rapporteert of het fonds naar behoren werkt.		<u>Plan van aanpak</u> is vastgesteld. De onafhankelijke organisatie is aangewezen om opvolging van de aanbevelingen te controleren. Een bevestiging hiervan is naar Nederland verstuurd.
H.17	Curaçao komt met behulp van Defensie voor 1 maart 2021 met een plan van aanpak om de verouderde dienstplichtverordeningen aan te passen en om de CURMIL te professionaliseren, waarbij onder andere de doorstroommogelijkheden van de CURMIL naar de landelijke veiligheidspartners worden verankerd.		Het <u>Plan van Aanpak</u> is akkoord. Het wetgevingstraject is een langdurig traject, dit zal niet voor 1 september afgerond zijn.
H.18	Curaçao heeft op 1 april 2021 de benodigde stageplaatsen beschikbaar gesteld ten behoeve van het Sociaal Vormings Traject. Curaçao en Defensie sluiten voor 1 februari 2021 een convenant dat hierop toeziet.		Het <u>convenant</u> is gereed, maar binnen Curaçao is nog overleg nodig. Er is nog onduidelijkheid wie de kosten zal betalen.
H.19	Curaçao komt met een getrappt plan voor de modernisering en hervorming van het aanbod van online-kansspelen. Dit plan bevat tevens een realistisch tijdspad met bijbehorende mijlpalen. De modernisering en hervorming omvat ten minste: 1. Wet- en regelgeving die voorziet in een onafhankelijke toezichthouder op online kansspelen. Zij verstrekt ook licenties en handhaaft indien nodig, waarbij als uiterste interventie de licentie kan worden ingetrokken. 2. Waarborgen dat aanbieders van online kansspelen vanuit Curaçao handelen conform wet- en regelgeving van de landen waarop zij zich richten. 3. Maatregelen om (via de Curaçao Gaming Control Board en de Belastingdienst) de door licentiehouders verschuldigde belastingen en licentievergoedingen te innen.		Het plan dat toeziet op onderdeel 1 van de maatregel is door Curaçao nog niet formeel ter bekrachtiging aangeboden aan Nederland. De deadline van 1 maart is hiermee overschreden.

### Bijlage C: Voortgang Uitvoeringsagenda Sint Maarten op maatregelniveau

Thema / Maatregel		Status <sup>4</sup>	Toelichting (realisatie beoogde resultaten uitvoeringsagenda)
<b>THEMA A: FINANCIËEL BEHEER</b>			
A.1	Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek zal worden bepaald hoe de financiële kolom wordt versterkt. Hierbij wordt in ieder geval gekeken naar de financiële en beleidscontrole (centraal en bij de diensten), de auditfunctie, en de positie van de Raad van Advies en de Algemene Rekenkamer. Op basis van voorstellen zal besluitvorming en implementatie plaatsvinden.		De <u>plannen van aanpak</u> van de onderzoeken naar een verbetering van de financiële werkprocessen (inclusief de verkenning naar een nieuw financieel systeem) en het begrotingsproces zijn gereed en vastgesteld.
A.2	Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek zal worden bepaald of en hoe het gebruik van betrouwbare statistische informatie en data ten behoeve van beleidsontwikkeling en besluitvorming kan worden versterkt. Op basis van voorstellen zal besluitvorming en implementatie plaatsvinden.		Het heeft wat tijd gekost om de juiste ondersteuning te organiseren. Recent hebben de eerste overleggen plaatsgevonden waarin een gewijzigde aanpak is overeengekomen. De oorspronkelijke deadlines zijn derhalve niet gerealiseerd. In UA Q3 worden nieuwe afspraken vastgelegd conform de huidige aanpak.
A.3	Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek zal worden bepaald of het subsidiebeleid, de uitvoering en de bestaande subsidierelaties voldoen aan de eisen: rechtmatigheid, legitimiteit, effectiviteit en efficiency. Op basis van de uitkomsten zullen aanpassingen aan beleid en/of uitvoering worden doorgevoerd en onrechtmatig verstrekte subsidies met inachtneming van de wettelijke kaders en rechtsbeginselen (indien proportioneel) worden teruggevorderd.		Zoals aangegeven in de huidige Uitvoeringsagenda, wordt dit doorgeschoven naar een volgende Uitvoeringsagenda.
A.4	Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek zal worden bepaald hoe de inkoopfunctie kan worden versterkt, zodat de overheid op een zo doelmatige en effectief mogelijke wijze de inkoop van goederen en diensten kan verrichten. Daarbij zal centralisatie worden overwogen. Op basis van voorstellen zal besluitvorming en implementatie plaatsvinden.		Zoals aangegeven in de huidige Uitvoeringsagenda, wordt dit doorgeschoven naar een volgende Uitvoeringsagenda.
A.5	Er wordt een Disaster Risk Management beleid, inclusief een Disaster Risk Financing strategie opgesteld en geïmplementeerd.		Zoals aangegeven in de huidige Uitvoeringsagenda, wordt dit doorgeschoven naar een volgende Uitvoeringsagenda.
<b>THEMA B. KOSTEN EN EFFECTIVITEIT PUBLIEKE SECTOR</b>			
B.1	De landen dragen zorg voor de continuïteit van vitale processen, waaronder in ieder geval wordt verstaan: elektriciteit, olievoorziening, internet en datadiensten, drinkwatervoorziening, vlucht- en vliegtuigafhandeling, scheepvaartafhandeling, betalingsverkeer, de hulpdiensten en communicatie daartussen en medische instellingen.		Dit is een <u>doorlopende activiteit</u> . Het gebrek aan goed governance op de airport heeft op dit moment geen directe gevolgen voor de continuïteit van de operaties gehad. De acties die Sint Maarten recentelijk heeft ondernomen ten aanzien van het herstel van goed bestuur op de luchthaven hebben voldoende vertrouwen gegeven om over te gaan tot toekenning van de vijfde tranche liquiditeitssteun. Echter, een volledig herstel van goed bestuur op de luchthaven kost tijd en dient zorgvuldig uitgevoerd te worden. De gevolgen die de huidige situatie heeft voor het herstel van de terminal kunnen op langere termijn

<sup>4</sup> **groen:** verloopt volgens afspraak | **oranje:** behoeft aandacht | **rood:** bijsturing nodig

			weldegelijk een negatieve impact hebben, waarbij mogelijk vitale processen geraakt worden.
B.2	Op basis van een integrale doorlichting van de (semi-) overheidsbedrijven en overheidsentiteiten naar legitimiteit van publiek aandeelhouderschap (dienen ze publieke belangen/doelen?), effectiviteit (bereiken ze de doelstellingen?) en doelmatigheid zullen voorstellen worden ontwikkeld en geïmplementeerd. Doelstelling is het versterken van de governance en van de bedrijfsvoering om (toekomstige) verliezen en daarmee risico's voor de begroting van Sint Maarten te voorkomen. Het is geen doelstelling om te komen tot afstoten dan wel (deels) vervreemden van (semi-) overheidsbedrijven en overheidsentiteiten die een vastgesteld publiek belang dienen.		Het concept Plan van Aanpak voor het onderzoek is opgesteld en besproken, inclusief onderzoekkader en prioritering. Naar verwachting volgt vaststelling van het Plan van Aanpak in juni, waarna met de uitvoering kan worden gestart.
B.3	Op basis van bestaand en/of aanvullende onderzoek wordt met de landen toegewerkt naar een versterking van het luchtvaartstelsel binnen het Koninkrijksverband. Het kan hierbij gaan om nauwe samenwerking van organisaties en het organiseren van uniforme werkprocessen, conform de internationale veiligheidseisen, waarbij gestuurd wordt op efficiëntie en kostenvermindering.		Een <u>inventarisatie</u> van <i>lessons learned</i> die medio mei aangeleverd had moeten worden is tot op heden niet ontvangen. De ondersteuning hierbij vanuit Nederland wordt besproken in de zomer van 2021 tijdens een bijeenkomst van de Regiegroep Luchtvaart. Op basis van deze bijeenkomst zullen te nemen stappen worden bepaald.
B.4	Op basis van een integrale doorlichting zullen voorstellen worden ontwikkeld en geïmplementeerd om de kwaliteit, effectiviteit en uitvoeringskracht van de overheidsorganisatie te verbeteren, waaronder ook wordt verstaan de slagkracht van de ministeriële staven.		Zoals aangegeven in de huidige Uitvoeringsagenda, wordt de integrale doorlichting doorgeschoven naar een volgende Uitvoeringsagenda. Het onderzoek naar mogelijkheden voor een wetgevingspool t.b.v. (tijdelijke) versterking van de wetgevingsfunctie van de Landen is gestart met een eerste verkenning van behoeften en oplossingsmogelijkheden.
B.5	Op basis van onderzoek naar de primaire, secundaire en tertiaire arbeidsvoorwaarden (waaronder overwerkvergoedingen, verlofregelingen, bijzondere beloningen en toeslagen, reizen en reisvergoedingen, etc.) worden voorstellen voor mogelijke versobering ontwikkeld en geïmplementeerd.		Het vergelijkend onderzoek naar arbeidsvoorwaarden <u>is gegund</u> en wordt uitgevoerd door een Nederlandse leverancier tezamen met een in de Landen gevestigde onderaannemer. Het onderzoek bevindt zich thans in de eerste fase: verzamelen van data. In het kader van een vergelijkend onderzoek naar de landsverordeningen normering topinkomens is recent een <u>rapportage</u> opgeleverd en worden aanbevelingen bespreekbaar gemaakt met de Landen.
B.6	In het kader van een optimale personele inzet wordt de formatie, bezetting en daadwerkelijke aanwezigheid en inzetbaarheid van medewerkers van overheid en overheidsorganisaties onderzocht. Indien medewerkers onterecht loon ontvangen worden, afhankelijk van de situatie, maatregelen getroffen (o.a. stopzetten salaris, ontslagtraject).		Het eerste mijlpaalresultaat, een <u>inventarisatie</u> , is gereed. Vervolgstappen en/of verbeterpunten worden doorgeschoven naar de uitvoeringsagenda voor Q4.
B.7	Er wordt een aanpak ontwikkeld gericht op het terugdringen en beheersen van de kosten voor externe inhuur.		Zoals aangegeven in de huidige Uitvoeringsagenda, wordt dit doorgeschoven naar een volgende Uitvoeringsagenda.
B.8	Op basis van een doorlichting van de HR-functie (beleid, HR-advies, administratie en instrumentarium) worden verbetervoorstellen ontwikkeld en geïmplementeerd.		In samenwerking met een HR-expert vanuit Nederland is eind mei 2021 gewerkt aan het <u>identificeren van verbeterpunten</u> in de HR-functie en het strategisch personeelsbeleid. Op basis daarvan zal - wederom in samenwerking met de Nederlandse HR-expert - een <i>road</i>

B.9	Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek wordt strategisch personeelsbeleid ontwikkeld. Hieronder wordt in ieder geval verstaan: - een strategische personeelsplanning i.r.t. de uitkomsten van de doorlichting onder B.4; - invoer van een prestatie-management systeem binnen het ambtelijk apparaat; - het beperken van de politieke invloed op personeelsaangelegenheden.		<i>map</i> worden opgesteld ten aanzien van de benodigde verbeteringen in het licht van een optimale personele inzet.
B.10	Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek zullen de behoefte en kosten met betrekking tot huisvesting inzichtelijk worden gemaakt en mogelijkheden tot kostenverlaging en verbeteringen worden onderzocht en, indien aanwezig, worden doorgevoerd. Beoogd is een kostenreductie van 20% in 5 jaar (begroting 2020 als ijkpunt) die verwerkt is in de begroting voor 2025.		Een <u>inventarisatie</u> van de kosten voor de huisvesting is tijdig opgeleverd, maar dient nog aangevuld te worden met nadere informatie. Vervolgens kan een implementatieplan worden opgesteld. Recent is een rapport verschenen van Algemene Rekenkamer Sint Maarten over dit thema; relevante aanknopingspunten uit dit rapport zullen worden meegenomen in het implementatieplan.
B.11	In het kader van een efficiënte overheid zullen de mogelijkheden voor een digitale overheidsomgeving en digitale dienstverlening worden onderzocht. Op basis van een onderzoek zullen voorstellen worden ontwikkeld en geïmplementeerd.		In verband met het project vanuit het trustfonds Wederopbouw ten aanzien van digital government, is deze maatregel doorgeschoven naar een volgende uitvoeringsagenda.
B.14	Sint Maarten zal voldoen aan de richtlijnen van het CFATF met betrekking tot bestrijding van fraude en witwassen. Er wordt een plan van aanpak opgesteld en geïmplementeerd.		Zoals aangegeven in de huidige Uitvoeringsagenda, wordt dit doorgeschoven naar een volgende Uitvoeringsagenda.
B.15	Om de corporate governance van overheidsbedrijven te verbeteren zal het "protocol corporate governance (2020)" (wettelijk) worden vastgelegd en zullen de adviezen van de taskforce corporate governance (2020) worden geïmplementeerd.		De situatie rond de corporate governance op de Airport blijft zorgelijk. Om te komen tot structurele verbetering moet een implementatieteam worden ingesteld om de adviezen van de Taskforce Corporate Governance te implementeren. Daartoe moest vóór 15 mei een budget en een mandaat voor het implementatieteam worden geformeerd. Een mandaat is echter door Sint Maarten niet tijdig opgesteld; Sint Maarten was hier op de deadline nog niet mee begonnen. Inmiddels is Sint Maarten met deze maatregel proactief aan de slag gegaan en is een mandaat vastgesteld. Ook zijn informatiebijeenkomsten georganiseerd met de luchthaven.
<b>THEMA C: BELASTINGEN</b>			
C.1	Om inkomsten te verhogen en het stelsel robuuster en eenvoudiger te maken zal een integrale doorlichting worden uitgevoerd van het fiscale stelsel inclusief de inkomstenbelasting. De volgende voorstellen zullen worden meegewogen: - Verbreding van de belastingbasis, verschuiving van directe naar indirecte belastingen en invoering VAT/BTW van 12,5 procent, conform voorstellen van de Fiscal Affairs Department (FAD) van het IMF of ABB conform fiscaal stelsel Caribisch Nederland. - Maatregelen gericht op substantiële vermindering van belastinguitgaven en bijdragen/overdrachten aan derden. - Beperken bestuurlijke inmenging/discretionaire bevoegdheden van zowel ambtenaren als bestuurders (m.b.t. aftrekposten, 'tax holidays'). Op basis van de doorlichting en adviezen zullen voorstellen worden ontwikkeld en geïmplementeerd. Rekening zal gehouden worden met internationale regels van o.a. de OECD.		Er is geringe vertraging opgelopen bij het formuleren van het <u>plan van aanpak</u> voor de doorlichting, doordat een relevant rapport naar aanleiding van een Tax Assistance mission van het IMF werd afgewacht. Dit IMF-rapport, dat inmiddels is opgeleverd, biedt aanknopingspunten voor de hervorming van het fiscale stelsel. Deze en andere bestaande rapportages en/of adviezen zullen de basis vormen voor de doorlichting van het fiscale stelsel.

C.2	De Belastingdienst zal benodigde gegevens van de bancaire sector gaan ontvangen.		Bij het vaststellen van het <u>Landsbesluit</u> is vertraging opgelopen, waardoor de eerste deadline niet is gehaald. Verdere planning lijkt echter nog haalbaar.
C.3	Compliance-programma's worden voortgezet/opgesteld.		Deze maatregel loopt mee in fase 2 van C.4.
C.4	Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek wordt bepaald of en hoe de Belastingdienst kan worden geoptimaliseerd en gemoderniseerd, dusdanig dat belastinginning effectief en efficiënt kan plaatsvinden. Op basis van voorstellen zal besluitvorming en implementatie plaatsvinden.		De transformatie van de Belastingdienst is een operatie met een groot belang. De complexiteit van de operatie lag ten grondslag aan de opgelopen vertraging in het formuleren van het plan van aanpak, waardoor de gestelde deadline niet is gehaald (april 2021). Het <u>plan van aanpak</u> is thans vastgesteld.
C.5	Er wordt een Belastingregeling voor Nederland en Sint Maarten overeengekomen, in lijn met minimum Base Erosion and Profit Shifting (BEPS) voorwaarden waarbij o.a. wordt gekeken naar het voorkomen mogelijke winstverschuivingen.		Een concepttekst voor deze regeling wordt aangeleverd door het Nederlandse ministerie van Financiën.
C.6	Wetgeving ten behoeve van ondertekening en inwerkingtreding Establishment Agreement Wereldbank wordt aangenomen en geïmplementeerd.		Deadlines voor aangepaste wetgevingsconcepten met een advies door Afdeling Fiscale Zaken zijn niet gehaald. Dit advies is inmiddels ontvangen en vervolgens spoedig door Fiscale Zaken van reactie voorzien en nu gereed om door te sturen naar de Ministerraad.
<b>THEMA D: FINANCIËLE SECTOR</b>			
D.1	Er wordt een integrale doorlichting van de financiële sector uitgevoerd door een externe onafhankelijke partij. Op basis van de uitkomsten van deze doorlichting worden maatregelen geformuleerd om tekortkomingen te adresseren.		Het onderzoek door het IMF is afgerond, de daaruit volgende aanbevelingen van het IMF inzake de financiële sector van de monetaire unie Curaçao-Sint Maarten zijn door de CBCS verwerkt in een <u>hervormingsprogramma</u> dat in april 2021 is gepubliceerd op de CBCS website.
D.2	Er wordt een integrale doorlichting van het stelsel van toezicht (wet- en regelgeving, toezichtbeleid) op de financiële markten uitgevoerd door een externe onafhankelijke partij. Op basis van de uitkomsten van deze doorlichting worden maatregelen geformuleerd om tekortkomingen te adresseren.		Het onderzoek door het IMF is afgerond, de daaruit volgende aanbevelingen van het IMF inzake de financiële sector van de monetaire unie Curaçao-Sint Maarten zijn door de CBCS verwerkt in een <u>hervormingsprogramma</u> dat in april 2021 is gepubliceerd op de CBCS website.
D.3	Er wordt een onderzoek uitgevoerd naar de maatschappelijke kosten van de eigen munt versus dollarisatie door een externe onafhankelijke partij. Besluit over wenselijke monetaire structuur. Op basis van de uitkomsten van het onderzoek zullen de maatregelen worden bepaald en geïmplementeerd.		Het <u>onderzoek</u> naar de maatschappelijke kosten van de eigen munt versus dollarisatie wordt momenteel nog door het IMF uitgevoerd.
D.4	Er vindt modernisering plaats van bekende tekortkomingen in wet- en regelgeving, in ieder geval invoering Depositogarantiestelsel DGS en modernisering resolutieraamwerk). Overzicht van welke wetgeving zou moeten worden aangepast, vervolgens aanpassing, besluitvorming en implementatie van de wetgeving.		Het onderzoek door het IMF is afgerond, de daaruit volgende aanbevelingen zijn door de CBCS verwerkt in een <u>hervormingsprogramma</u> dat in april 2021 is gepubliceerd op de CBCS website.
D.5	De governance van de CBCS wordt versterkt, conform internationale best practices waaronder door het scheiden van verschillende taken binnen de CBCS.		Het <u>onderzoek</u> naar de interne organisatie wordt momenteel nog door het IMF uitgevoerd.

## THEMA E: ECONOMISCHE HERVORMINGEN

E.1	Er zal een integrale analyse van het huidige arbeidsmarktbeleid, wet- en regelgeving worden uitgevoerd op basis waarvan het arbeidsmarktbeleid wordt geactualiseerd en gemoderniseerd. Maatregelen als arbeidstijdverkorting, deeltijdwerken, contracten voor bepaalde tijd, versoepelen ontslagrecht, wegnemen belemmeringen voor aannemen buitenlandse arbeidskrachten, illegale tewerkstelling en bestrijding van de jeugdwerkloosheid zullen in de analyse worden betrokken. Op basis van de analyse worden voorstellen ontwikkeld en geïmplementeerd.		De deadlines voor opstellen en vaststellen van het <u>Plan van Aanpak</u> voor het onderzoek naar het huidige arbeidsmarktbeleid en wet- en regelgeving zijn niet gehaald, mede vanwege lopende discussies met het land over de invulling van deze maatregel en de relatie met een door het trustfonds gefinancierd project. In de uitvoeringsagenda Q3 wordt een nieuwe deadline opgenomen.
E.2	De informele economie en illegale arbeid wordt tegengegaan. Op basis van onderzoek naar de omvang van de informele economie zullen voorstellen worden ontwikkeld en geïmplementeerd.		Zoals aangegeven in de huidige Uitvoeringsagenda, wordt dit doorgeschoven naar een volgende Uitvoeringsagenda.
E.3	Illegale tewerkstelling van buitenlandse arbeidskrachten wordt tegengegaan. Er zal onderzoek worden gedaan naar illegale tewerkstelling van buitenlandse arbeidskrachten. Op basis van de resultaten en aanbevelingen worden voorstellen ontwikkeld en geïmplementeerd.		Eerste deadlines zijn niet gehaald. <u>Plan van aanpak</u> is inmiddels gereed en wordt naar verwachting op korte termijn vastgesteld.
E.4	Bewerkstelligd wordt dat het stelsel van sociale zekerheid een activeringsfunctie zal hebben, met de juiste prikkels, waarbij tevens zorggedragen wordt voor adequaat sociaal vangnet. Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek zullen voorstellen worden ontwikkeld en geïmplementeerd. Bezien in samenhang met de maatregelen omtrent de hervorming van de arbeidsmarkt.		Maatregel E.4 bestaat uit twee afzonderlijke projecten, namelijk een onderzoek dat ziet op het stelsel van sociale zekerheid en de transitie van het voedselhulpprogramma.  Het project ten aanzien van het stelsel van sociale zekerheid verloopt voorspoedig en volgens afspraak. Het <u>Plan van Aanpak</u> voor het onderzoek naar het stelsel van sociale zekerheid is gereed en vastgesteld.  De <u>transitie van het voedselhulpprogramma</u> zou per 1 mei gerealiseerd moeten zijn. Doordat de handtekening aan Sint Maartense zijde op zich heeft laten wachten, heeft het voedselhulpprogramma tijdelijk stil gelegen waardoor mensen die aangewezen zijn op voedselhulp deze hulp niet hebben gekregen. Inmiddels zijn de afspraken vastgelegd en is de registratie weer opengegaan. De verwachting is dat de eerste uitgifte op korte termijn plaatsvindt.
E.5	Sint Maarten verhoogt de pensioengerechtigde leeftijd naar 66 (in 2025) tenzij uit onafhankelijk onderzoek blijkt dat een verhoging van de pensioengerechtigde leeftijd naar 66 jaar in 2025 niet realistisch is en er alternatieve voorstellen zijn met hetzelfde budgettaire effect. Een onafhankelijk economisch instituut (aangewezen door het COHO in overleg met het land) brengt in kaart wat de structurele budgettaire effecten zijn voor de betaalbaarheid van de pensioenen en sociale zekerheid als de pensioengerechtigde leeftijd wordt verhoogd naar 66 jaar in 2025 en verder verhoogd zou worden door koppeling aan de levensverwachting en rekent de alternatieve voorstellen door. De uitkomsten worden voorgelegd aan Sint Maarten en Nederland waarna in overleg bekeken wordt hoe er invulling wordt gegeven aan de onderzoeksresultaten.		Zoals aangegeven in de huidige Uitvoeringsagenda, wordt dit doorgeschoven naar een volgende Uitvoeringsagenda.

E.6	Ondernemerschap en het investeringsklimaat zullen worden bevorderd. Daarbij is o.a. van belang dat het vergunningenstelsel wordt geoptimaliseerd, de costs of doing business worden verlaagd, en bureaucratie (red tape) wordt weggenomen. Op basis van een integrale doorlichting van (o.a.) wet- en regelgeving zullen voorstellen worden ontwikkeld en geïmplementeerd.		Het eerste mijlpaalresultaat, opstellen en vaststellen van een plan van aanpak, is gerealiseerd. De voortgang verloopt voorspoedig.
E.7	Ontwikkelen en implementeren grondbeleid en ruimtelijk ordeningsbeleid.		De <u>inventarisatie</u> huidige stand van zaken is gerealiseerd. De deadline voor het volgende mijlpaalresultaat, formuleren van <u>plan van aanpak</u> is naar achteren geschoven gezien de beschikbare uitvoeringscapaciteit. Assistentie in de vorm van advies is aangetrokken.
E.9	Ter bevordering van de wederopbouw worden, vooruitlopend op structurele aanpassingen, maatregelen getroffen om afhandeling van aanvragen (werk- en verblijfsvergunning) van buitenlandse zelfstandigen en medewerkers ten behoeve van NRPB en breder binnen een maand na indiening mogelijk te maken.		Met flinke vertraging is het <u>landsbesluit</u> inmiddels vastgesteld (oorspronkelijke deadline was 25 januari 2021). Deze is echter nog niet in werking getreden; dit kost nog enige tijd omdat hiertoe de geëigende procedure doorlopen dient te worden.
<b>THEMA F: ZORG</b>			
F.1	Om COVID-19 te kunnen beheersen en beheersbaar te houden worden de adviezen van het OMT Cariben (24 april 2020 en 3 juni 2020) doorgevoerd, waaronder in ieder geval de volgende maatregelen: - op peil houden beschikbare IC-capaciteit; - versterken diensten publieke gezondheid (o.a. i.v.m. bron- en contactonderzoek) - op voorraad houden van voldoende persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM); - vergoten en op peil houden testcapaciteit; - invoeren syndroom surveillance; - garanderen voldoende air-ambulance capaciteit; - Aankoop COVID vaccin en doorvoeren vaccinatieprogramma (vanaf beschikbaar zijn vaccin).		Het Ministerie van VWS werkt in samenwerking met Sint Maarten aan het beheersen en het bestrijden van (de gevolgen van) COVID-19. Dit is een doorlopende activiteit.
F.2	In het kader van doelmatigheid worden overbodige dubbelingen in het zorgaanbod van de verschillende ziekenhuizen en ander inefficiënties in kaart gebracht en teruggedrongen, middels opstellen en uitvoeren plan samenwerking regionale ziekenhuizen Caribisch gebied Koninkrijk en maken bestuurlijke afspraken, waaronder in ieder geval wordt verstaan: - reduceren van het aantal medische uitzendingen naar derde landen door uitbreiding van zorgaanbod binnen het Caribisch gebied van het Koninkrijk (top-specialistische zorg); - gezamenlijke inkoop medicatie, middelen, materialen en apparatuur; - regionaal opleiden en capaciteitsplanning van zorgpersoneel (kosten opleiding reduceren door minder opleiden in het buitenland); - rationalisering laboratoriumzorg en reductie aantal laboratoria; - medische specialisten die verzekerde zorg leveren in loondienst van ziekenhuizen (sterfhuisconstructie); - versterken samenwerking eerstelijnszorg en tweedelijnszorg; - herijken bekostigingswijze en tarieven tweedelijnszorg samen met zorgverzekeraars en Nederlandse zorgautoriteit.		Afspraken die gemaakt worden in het vierlandenoverleg zijn leidend bij de uitvoering van deze maatregel. Vooralsnog worden geen separate afspraken gemaakt in de uitvoeringsagenda over deze maatregel.

F.3	Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek naar de doelmatigheid (inclusief bekostiging) en effectiviteit van de zorg en de uitkomsten van maatregel F.2 zullen voorstellen worden ontwikkeld en geïmplementeerd. Gedacht kan worden aan herijken verzekeringspakket en invoeren van eigen betalingen.		Een <u>inventarisatie</u> van de huidige stand van zaken is ingeleverd, maar heeft op punten nog een verdiepingsslag. De deadline voor een <u>plan van aanpak</u> voor F.3.2 (20 mei 2021) is niet gehaald. De oorzaak hiervan ligt in een groot gebrek aan capaciteit bij zowel Sint Maarten als Nederland, als direct gevolg van de COVID-19 pandemie. Voor de komende periode zal hiervoor aanvullende ondersteuning georganiseerd worden vanuit de Tijdelijke Werkorganisatie (TWO) bij BZK. Niettemin blijft uiteraard ook vanuit Sint Maarten zelf capaciteit nodig voor de invulling van deze maatregel. Daarom zullen nieuwe, realistischere deadlines gesteld worden.
<b>THEMA G: ONDERWIJS</b>			
G.1	Een expertgroep uit de vier landen / groep onderwijsexperts uit de vier landen voert een doorlichting uit van het gehele onderwijsbestel, met inbegrip van alle publieke en particuliere betrokken partijen, inclusief de overheid. Hierbij komen in ieder geval aan de orde: <ul style="list-style-type: none"> <li>- onderwijskwaliteit, lesmethoden en –middelen;</li> <li>- aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt;</li> <li>- doorstroom tussen ko, po, vo en mbo/ho/wo (al dan niet in Europees Nederland);</li> <li>- doelmatigheid en doeltreffendheid van de onderwijsbekostiging, mitigeren van inefficiënties in het systeem;</li> <li>- versterken van de kwaliteitsverbetering door effectief toezicht door onder andere de inspecties;</li> </ul> samenwerking onderwijs- en ontwikkelingsvoorzieningen in de regio (en eventueel Europees Nederland). Hierbij worden in elk geval de onderwijsinspecties van de vier landen betrokken. Op basis van de uitkomsten van de doorlichting worden maatregelen ontwikkeld en geïmplementeerd.		Er wordt goede voortgang behaald, zo is het plan van aanpak gereed en vastgesteld. Desalniettemin is er nog veel werk te verzetten voor het realiseren van aankomende mijlpaalresultaten (tussenrapportage).
<b>THEMA H: VERSTERKEN RECHTSSTAAT</b>			
H.1	In het belang van stabiliteit van de openbare orde en veiligheid worden tot nader orde geen bezuinigingen toegepast die de operationele uitvoeringscapaciteit binnen de meest vitale sectoren van de rechtsstaat (Politie, Douane, Landsrecherche, OM, Hof, Kustwacht, gevangeniswezen en de veiligheidsdienst) beperken.		Dit is een doorlopende activiteit.
H.2	Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek zal worden bepaald of en hoe de (fysieke en online) goksector hervormd moet worden. Doelstelling is het verhogen van de inkomsten voor de overheid. Op basis van voorstellen zal besluitvorming en implementatie plaatsvinden.		Werkzaamheden verlopen conform Uitvoeringsagenda.
H.9	Landen werken gezamenlijk toe naar een geharmoniseerd niveau van bescherming persoonsgegevens binnen het Koninkrijk middels een Rijkswet. Een plan van aanpak zal worden ontwikkeld en geïmplementeerd.		Het project verloopt volgens planning.
H.10	De landen sluiten individueel met Nederland voor 1 januari 2021 een bestuursakkoord om gestand te doen aan gedane toezeggingen voor de materieelvervangingen uit het Lange Termijn Plan 2019-2028 Kustwacht Carib.		De activiteiten behorende bij deze maatregel zijn afgerond: he Bestuursakkoord is behandeld in de RMR van 28 mei en nadien aan de Tweede Kamer en de Staten verzonden



H.11	De landen maken individueel met Nederland voor 1 februari 2021 afspraken over de versterking van het grenstoezicht die ingaan op 1 april 2021. Dit omvat in ieder geval afspraken over de inzet, capaciteit en de aansturing/commandovoering van de Koninklijke Marechaussee, de Douane en de Kustwacht.		Voor deze maatregel zijn er geen bijzonderheden.
H.12	Beheer en toezicht t.a.v. het criminaliteitsfonds wordt op orde gebracht. Curaçao en Sint Maarten volgen de aanbevelingen uit de rapporten van de Raad voor de Rechtshandhaving op. Uiterlijk 1 april 2021 hebben de landen een onafhankelijke organisatie aangewezen die het fonds controleert op het opvolgen van de aanbevelingen en rapporteert of het fonds naar behoren werkt.		Er is door Sint Maarten tijdig een onafhankelijke organisatie aangewezen die het fonds controleert op het opvolgen van de betreffende aanbevelingen.
H.20	Om de detentieomstandigheden te verbeteren zal Sint Maarten in overleg met Nederland de gemaakte afspraken verbetermaatregelen uit 2018 uitvoeren en zo nodig de hiervoor benodigde middelen vrijmaken en in de begroting opnemen.		Veel van de verbetermaatregelen zijn nog niet uitgevoerd. Sint Maarten heeft de deadline van 15 juni jl. dan ook niet gehaald. Tijdens het Ministerieel overleg van 19 mei jl. heeft de staatssecretaris de minister van justitie van Sint Maarten hierop aangesproken. Sint Maarten heeft toegezegd per maatregel aan te geven welke stappen er gezet moeten worden om de verbetermaatregel uit te voeren.
H.21	Om te voldoen aan de (internationale) eisen m.b.t. detentie zal Sint Maarten voor 15 februari 2021 met Nederland UNOPS de opdracht geven tot een vooronderzoek om te komen tot een lange termijn plan voor de detentiesituatie op Sint Maarten.		Nederland en Sint Maarten hebben UNOPS opdracht gegeven voor het opstellen van een Trust Fund en bijbehorende arrangements. In het Ministerieel overleg van 19 mei jl. is voorgesteld de deadline vast te stellen op 1 augustus. Dit is opgenomen in de UA Q.3